

Hva har Pensjonskontorets styreledelse forstått som alle de største kommunene synes å ha misforstått, undrer Christer Drevsjø. Bergen er blant dem som har valgt egen pensjonskasse.

DEBATT

KOMMUNAL RAPPORT 08.07.2021

Upresist og tendensiøst om pensjon

Pensjonsveilederen fra Pensjonskontoret oppleves som upresis og tendensiøs, med enkelte direkte feilaktige utsagn om pensjonskasser.

CHRISTER DREVSJØ

konst. generalsekretær i Pensjonskasseforeningen

Kommunal Rapport hadde nylig [en artikkel der Pensjonskontorets pensjonsveileder for 2021 ble presentert](#). Veilederen kunne ha vært et spennende bidrag i kommunenes prosesser om gode pensjonsleveranser. Slik ble det dessverre ikke i år heller.

En påstand om at pensjonskasser representerer en utvidet risiko, er ikke dokumentert av Pensjonskontoret.

Pensjonsveilederen 2021 oppleves i stor grad som et forsvarsskrift for hvorfor kommunale virksomheter bør opprettholde et kundeforhold i KLP uten å sjekke ut hva markedet kan tilby.

Hvorfor ikke teste alternativet i form av forsikret løsning hos en annen leverandør (Storebrand), eller hva med egenproduksjon gjennom egen pensjonskasse?

Pensjonsveilederen gir i liten grad veiledning om disse alternativene. I stedet for kommer Pensjonskontorets styreleder, og tidligere medlem av representantskapet i KLP, med det udokumenterte utsagnet om at pensjonskasser representerer stor risiko («ikke ubetydelig risiko»).

Og styrets nestleder, med 21 års tjenestetid i KLP – ifølge egen LinkedIn-profil – fremsnakker ikke alternativet til nevnte selskap. Det poengteres derimot at kundene bør videreutvikle selskapet de selv eier. Ok, lykke til. Den reelle muligheten for innflytelse er neppe størst.

Pensjonsveilederen oppleves som upresis og tendensiøs, med enkelte direkte feilaktige utsagn om pensjonskasser. Omtalen av risiko, etablering, kostnader og kommunens ansvar er ikke treffende.

Pensjonskasser er selveiende finansinstitusjoner, med egne konsesjoner. Både kommunen og rettighetshaverne er representert i styret. Tariffer godkjent av Finanstilsynet skal sikre grunnlaget for trygg drift, i kombinasjon med strenge kapitalkrav.

Produktet er generisk. Det innebærer at det ikke er forskjell på pensjonsrettighetene for ansatte i kommunal sektor ut fra hvem som leverer ytelsen. KLP, Storebrand og pensjonskassen vil alle levere samme pensjonsprodukt, samme ytelse, samme regulering og samme trygghet.

Konkurransen er i stor grad relatert til avkastning og lokal service. Hva avkastning angår, viser Finanstilsynets statistikk at pensjonskassene leverer bedre enn konkurrentene, både i samtid og over lengre perioder. Senest i 2020 hadde KLP en avkastning på 4,2 prosent, mens pensjonskassene hadde et snitt på 6,6 prosent. Denne meravkastningen gir reduserte pensjonskostnader og frigjør betydelige midler til andre kommunale formål.

En påstand om at pensjonskasser representerer en utvidet risiko, er ikke dokumentert av Pensjonskontoret. Hadde den vært korrekt, så ligger risikoen i pensjonskassen som innretning og ikke hos kommunen.

Og la oss si at det er en risiko ved å overlate leveransen til en pensjonskasse eller til Storebrand, så vil det også være en risiko ved å overlate denne til KLP. Innflytelsen over innretning, kapitalforvaltning og service er her beskjeden. Og motsetningsvis kan det hevdes å representere en risiko ved over tid å være en «yter» i KLPs modell for gjensidighet, og med begrenset innflytelse på risikoprofil og kapitalforvaltningsstrategi.

Man kan være noe nysgjerrig på hva Pensjonskontorets styreledelse har forstått, og som alle de største kommunene synes å ha misforstått, all den tid de sistnevnte har valgt å håndtere pensjonsløftet gjennom egen pensjonskasse.

Som en ren saksopplysning: Pensjonsforetakene er underlagt streng offentligrettslig risikoregulering.

Pensjonskasseforeningen har også vært noe usikre på hvor fornøyde Pensjonskontoret har vært med årets veileder. Leverandørene av forsikrede løsninger skal ha vært invitert til å komme med innspill til publikasjonen, forut for offentliggjøringen, pensjonskassene ikke.

Pensjonskasseforeningen har tilskrevet Pensjonskontoret om forholdet, i undring om hvorfor vi ikke har vært gitt muligheten til å heve kvaliteten på produktet. Var man redd vi skulle ødelegge narrativet?

Som partssammensatt organ, har vi også vært noe i stuss om KS virkelig stiller seg bak veilederen og enkelte av utsagnene som der fremkommer. Styreleders beskrivelse av risikoeksponeringen er blant disse.

Pensjon er blant kommunenes største utgiftsposter. En god, trygg, rasjonell og økonomisk leveranse er av stor viktighet for kommunene. Det er vanskelig å se at Pensjonskontorets pensjonsveileder på en nyansert og nøytral måte avdekker kommunenes behov og løsningsrom. Man velger heller implisitt å fremheve den dominerende leverandøren av forsikret løsning. Pensjonskontorets styreledelse kan hevdes å bidra til dette.

Alternativer i form av konkurranse og egen pensjonskasse bør synliggjøres som bærekraftige realiteter, også i lys av at kommunale pensjonskasser i mer enn 100 år har stått for en lokalt forankret leveranse i nær dialog med kommunenes behov og rettighetshavernes ønsker.

Dette klarer dessverre ikke Pensjonskontoret å anerkjenne eller formidle. Kontrollspørsmålet er om disse kommunene i så lang tid har vært blinde og dumme, eller om ikke KLP er løsningen for alle?

Det er et paradoks at alle kommunale arbeidsgivere finansierer Pensjonskontorets drift. Vi hadde ønsket oss noe mer og bedre enn Pensjonsveilederen 2021.

Dokumentet kunne med fordel bidratt til at flere kommuner undersøkte om pensjonskasseløsningen kunne representere et godt alternativ for dem. Målsettingen burde ha vært bedre og billigere pensjon for kommunene og rettighetshavere, og dermed frigjort kapital til andre gode formål.